

Förenklat arbetar etiska kapitalförvaltare på två olika sätt

1. Etisk exkludering utifrån branscher och internationella normer, även kallad negativ urvalsprocess (negative screening och norm-based screening på engelska)

Här väljer investeraren aktivt bort företag utifrån branscher eller internationella normer. I det förstnämnda fallet investerar man inte i företag som har verksamhet som strider mot förvaltarens uppfattning om vad som är etiskt. Det kan handla om att låta bli att investera i företag som handlar med vapen, alkohol, tobak, spel och pornografi. I det andra fallet väljer investeraren att exkludera eller att föra dialog med företag som medverkar till kränkningar mot internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption. Dessa normer står att finna i bland annat i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter, ILO:s kärnkonventioner, Rio-deklarationen för hållbar utveckling, FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det finns också investerare som kombinerar de två, alltså att både välja bort vissa branscher och samtidigt exkludera/föra dialog med företag utifrån internationella normer.

2. Inkludering utifrån hållbarhetskriterier, även kallad positiv urvalsprocess (positive screening på engelska)

Här väljer investeraren aktivt ut företag som på något sätt är ett gott föredöme inom hållbarhetsfrågor såsom mänskliga rättigheter, miljö eller affärsetik (kallas även bäst-i-klassen-fonder). Inriktningen kan vara bred och omfatta en hel marknad – till exempel ett land – eller omfatta ett visst tema som exempelvis miljöteknik.

Definition?

Det finns idag ingen klar definition av vad som är en etisk placering. Den engelska termen är Socially Responsible Investment men i Sverige har kapitalägare som utesluter tobak, spel, pornografi, alkohol och vapen kommit att kallas etiska. Det kan vara etiska fonder eller etiska pensionsförvaltare. På senare år har allt fler etiska förvaltare även börjat tillämpa internationella normer rörande mänskliga rättigheter och miljö.

För några år sedan gjorde Etiska nämnden för fondmarknadsföring, ENF, ett vägledande uttalande som anger ett antal krav för att en fond ska kunna marknadsföras som etisk. I detta sägs bland annat att det ska finnas en väl definierad process för att välja ut placeringar samt en funktion för att löpande kontrollera och säkerställa att urvalsprocessen följs. Vidare ska placeringspolicy, inklusive information om urvalskriterier finnas tillgänglig på bolagets hemsida.